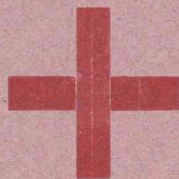

2 III 041 200

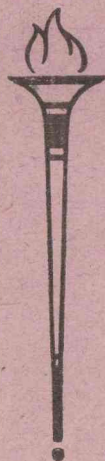
DAREA DE SEAMĂ

DESPRE ACTIVITATEA SOC.
„CRUCEA ROȘIE ROMÂNĂ“
FILIALA ARAD.

DIN 1919—1922.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Secțiunea Națională de
"Crucea Roșie Română"*

ARAD, 1922. :-: TIPARUL TIPOGRAFIEI
„CONCORDIA“ SOCIETATE PE ACȚII.

N. 111 677

DAREA DE SEAMĂ

DESPRE ACTIVITATEA SOC.
„CRUCEA ROȘIE ROMÂNĂ“
FILIALA ARAD.
DIN 1919—1922.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ARAD, 1922. :: TIPARUL TIPOGRAFIEI
„CONCORDIA“ SOCIETATE PE ACȚII.

Cuvânt de deschidere

rostit de presidenta Maria Dr. Botiș născ.
Cioban, în adunarea generală a societății.

Onorată Adunare Generală!

Din cauze neatârnatore de voința noastră, adunarea generală din anul trecut nu s'a putut ține și astfel chiar aci la începutul vorbirii mele, rog onorații membri, să binevoiască a scuza și a fi indulgenți față de noi pentru această împrejurare.

Dupăcum se va vedea din darea de seamă a dlui secretar, deși nu s'a ținut adunarea generală, societatea noastră totuși a lucrat după cât i-au permis împrejurările. Prin aceasta nu voi să afirm, că s'a lucrat destul — nu, departe stăm, de a fi putut presta aceea, ce în cadrele societății Crucea roșie s'ar putea presta — dacă ar fi însufletire. Cu durere trebuie să constat, că foarte mulți oameni susțin părerea greșită, că Crucea roșie și-a terminat rostul, deodată cu războiul și astfel față de această societate cu durere trebuie să constat o nepășare regretabilă.

În toate țările civilizate Crucea roșie este sprijinită și ajutată de toți, pentru că societatea de Crucea roșie este cea mai nobilă și cea mai umană societate, precum în decursul războiului așa și în timp de pace. Rostul societății Crucea roșie este foarte vast, eu însă țin să remarc în deosebi educația copiilor din generația care vine, care se va

ridica de-acum, ca aceea să fie sănătoasă cu trupul și sufletul, și aceasta o putem numai atuncea ajunge, când toți mână 'n mână vom veghea și ajuta educațiunea sanitară a copiilor, precum și educațiunea lor religioasă, morală și națională.

Plecând dela acest punct, vedem nevoile cari ni-se pun stavilă, și cu care trebuie să luptăm pentru a-le delătura. Dar, ca să putem noi, numai cât de cât atinge acest scop atât de sfânt, avem nevoie de sprijinul Dvoastră. Educațiunea sanitară a copiilor, o putem mai bine desvolta, în cadrul Crucii roșii a tinereții.

Aci putem lucra direct. Aci se pot deprinde copiii la însușirea și ținerea regulilor igienice, îi putem deprinde la însușiri bune, putem cu un euvânt, a forma trupul și sufletul lor în aceea direcție, ca devenind ei mari, să dăm scumpei noastre țări soldați viguroși și viteji, cetățeni muncitori și cinstiți, și mame sănătoase, folositoare și însuflețite pentru căsnicia lor, pentru neam și patrie.

Societatea Crucea roșie a tinereții dupăcum se va vedea din raportul dlui secretar, s'a înființat la dorința iubitei noastre Domnițe Alteța Sa Regală principesa Ileana, care trimițând societății noastre apelul cunoscut de noi toți, — și care se va ceti și acum în darea de seamă a secretarului Această societate a luat ființă, la timpul indicat în acel apel, și azi, această societate de mare interes și de mare importanță are deja regulamentul său, pe care cu permisiunea Dvoastre îl voi ceti:

REGULAMENT.

1. A desvolta printre copii simțul solidarității a Crucii Roșie Române, conformându-se statutelelor ei:

II. — Crucea Roșie a Tinerimei are de scop:

1. A desvolta printre copii simțud solidarității omenești și al compătimirei, ajutând frățește și în mod desinteresat pe toți acei care au nevoie de un ajutor sau de vre-un sprijin, fie din țară fie din streinătate, ceea ce reprezintă spiritul Crucei Roșie.

Astfel se constituie în sânul tinerei generațiuni o pepinieră de membri pentru Crucea Roșie.

2. A lucra pentru a desvolta la copii, chiar din școală un puternic spirit de camaraderie între ei și de iubire pentru aproapele lor, cum și râvna de a deveni oameni folositori și buni cetățeni.

3. A învăța pe copii să-și păstreze și să-și îmbunătățească sănătatea fizică și morală.

4. A contribui la realizarea programului de pace al Crucei Roșie care este: îmbunătățirea sănătății, prevenirea maladiilor și suferințelor.

III. — Pot deveni membri ai Crucei Roșie a Tinerimei copii din oricare școală (rurală sau urbană) cum și copiii afară din școală, care se obligă a plăti o cotizație anuală de 5 lei. Membri cari doresc pot plăti mai mult. Când într'o clasă se adună cotizații echivalente cu $\frac{1}{2}$ numărului elevilor, toată clasa poate deveni membră a Crucei Roșie a Tinerimei în bloc. Deasemenea se primesc orice sume ca donațiuni.

IV. — Membrii Crucei Roșie se grupează pe școli la care se pot atașa și înscrie și cei de afară din școală.

Un tablou cu numele membrilor pe clase se va afișa în clasă.

V. — Fiecare grupare formată dintr'o școală este condusă de unul sau doi profesori numiți de școală. Din acest comitet fac parte de drept 2 membri din comitetul școlar. Comitetul se realege la începutul fiecărui an școlar (luna Septemvrie).

Mai multe școli se pot grupa într'un grup mai mare.

VI. — Comitetul se compune din: un președinte doi vicepreședinți, un secretar, un casier și 5—10 membri.

VII. — Medicii școalelor participă de drept la toate întrunirile și sunt membri ai grupărei.

VIII. — Toate grupările Crucii Roșie a Tinerimei după teritoriul unui județ sunt subordonate filialelor Crucii Roșie. Comitetele lor vor întreține raporturi strânse cu filialele prin comitetul regional.

Unde nu există filială, ele vor fi subordonate Centralei aflată la Crucea Roșie la București sau se pot atașa la o filială vecină cu care vor comunica prin intermediul comitetului lor.

IX. — Filialele Crucii Roșie numesc un comitet regional al C. R. a T., care este însărcinat cu organizarea, administrarea și controlul grupărilor.

Din acest comitet va mai face parte un reprezentant al Comitetelelor școlare secundare, desemnat prin alegere de comitetul școlar județean precum și revizorul școlar și protopopul județului.

Toată corespondența grupărilor cu comitetul central al CR. a T. se va face prin intermediul comitetului regional al filialei.

X. — Comitetul central al Crucii Roșie a Tinerimei este ales de comitetul central al Crucii Roșie dintre membri săi și de persoane care nu fac parte din comitet. Ministrul instrucțiunii publice sau delegatul său, este membru de drept.

Acest comitet este însărcinat cu conducerea sub toate raporturile a secțiunii Crucii Roșie a tinerimei.

El are dreptul a disolva orice grupare.

XI. — Pentru sporirea capitalului în scopul de

a-și mări activitatea grupările pot organiza serbări școlare pentru strângerea de fonduri.

XII. — Din venitul anual al acestei grupări se varsă 15% la Centrală pentru a constitui capitalul Crucei Roșie a Tinerimei; 15% se varsă la filială pentru cheltuielile curente ale comitetului regional al CR. a T. iar 70% se păstrează de fiecare grupare pentru propriile necesități.

În caz de nevoie urgentă grupările pot obține de la comitetul central voia de a întrebuița o parte din capitalul lor.

Unde nu există filiale, vărsămintele din articolul precedent se fac la centrala Crucei Roșie a Tinerimei sau la filiala vecină după indicațiile dela centru.

XIII. — Filiala Crucei Roșie prin comitetul regional va ține contabilitatea fondurilor ce i-se varsă și va executa controlul asupra grupărilor.

Unde nu există filială, aceasta se va face de Centrala CR. a T., sau de filiala vecină după aprobare.

XIV. — Fiecare grupare va ține un registru conform cu modelul tip întocmit de comitetul central al Crucei Roșie a Tinerimei, în care se înscriu membri grupării și cotizațiile (pentru cei cari cotizează) se vor trece donatorii și sumele donate sub orice formă. Tot în acest registru se va ține și contabilitatea grupării, precum se vor trece și procesele verbale ce se încheie oridecâteori se întrunește gruparea sau comitetul grupării în așa fel ca să se poată vedea oricând activitatea grupării.

Registrul va fi certificat de către comitetul regional sau central unde există filială, sau de-o filială vecină, sau de comitetul central al CR. a T. unde nu este filială.

XV. — Emblema acestei grupări a Crucei Roșie a Tinerimei va avea ca inscripție: Crucea Roșie Română a Tinerimei, la mijloc o cruce și dedesubt numele și numărul școlii și localitatea. — Pecetea va fi rotundă și va purta inscripția C. C. a T. la mijloc va avea o cruce.

Tot asemenea embleme și pecete respective vor avea și comitetele regionale și comitetul central.

XVI. — Toate documentele privitoare la o grupare a C. R. a T. vor fi semnate de președinte sau de secretar și văzute înainte de profesorii din comitet.

XVII. — Fondurile unei grupări se vor întrebuința numai pentru activitatea grupării sau pentru o acțiune comună a mai multor grupări.

XVIII. — Normele după care urmează a se desfășura activitatea de către grupările C. R. a T. se arată în programul întocmit de comitetul central

Activitatea grupărilor în principiu este:

Ajutorarea camarazilor la caz de nevoie.

Contribuire la opera de ajutorare în caz de nenorocire obștească.

Confecționarea de obiecte de îmbrăcăminte pentru nevoiași, spitale, ambulante etc.

A se ține în curent și cu activitatea altor grupări pentru o coordonare eventuală a activității și spre emulație.

XIX. — De comun acord cu comitetele școlare sau eventual cu alte organizațiuni similare se va elabora un program care va determina normele de colaborare.

XX. — Fiecare grupare va face rapoarte semestriale (în Decembrie și Iunie) asupra activității pe care le va înainta comitetului regional.

XXI. — Crucea Roșie a Tinerimei serbează ca patron ziua de 21 Mai, Sf. Elena în onoarea A. S.

R. Principesa Ileana, inițiatoarea acestei secțiuni a Crucii Roșie.

XXII. — Cauzele neprevăzute în acest regulament vor fi rezolvate de Comitetul central al Crucii Roșie a Tinerimei.

La înființarea acestei societăți am avut sprijinul principal dela toți dnii și dnele directori, profesori și învățători, dar în deosebi, dela revizorul școlar prin dnii Iosif Moldovan și Dimitrie Olariu. pe cari pe această cale îi rog să primească din partea societății eea mai caldă mulțumită. Totasemenea mulțumesc tuturor, cari mi-au ajutat la ducerea rezultatului dorit al acestei societăți. Micii noștri membri de acum, vor binecuvânta memoria acelora, cari luptă azi pentru fericirea lor cu atâta însuflețire sfântă, pentru ca educațiunea lor să fie aducătoare de roade pentru ei. Rog, ca și pe viitor să ne fie stâlpi puternici la toate mișcările noastre ce vom întreprinde spre a ne îngriji de sănătatea tinerimei, acum când boala de sânge și tuberculoza iau din ce în ce mai mari dimensiuni.

Din darea de seamă, care va urma, se văd bunele noastre intențiuni pe tot locul unde ni-s'a cerut ajutorul și pe care l'am dat — mai mult moral. Acest cuvânt îl accentuez pentru aceea, căci progrese materiale, durere, nu prea putem deocamdată arăta. Nu putem mai întâi pentru aceea, că publicul a fost cam prea puțin însuflețit, pentru contribuiți de bani, iar cauza, că atât secretarul cât și cassiera n'au mai dorit să lucre la societate. Fără acești doi factori principali ai societății, nu poți arăta progrese cum s'ar cere.

Reconstituindu-se acum societatea noastră să sperăm, că va lua un avânt mai mare atât pe terenul moral, cât și cel material, cu atât mai vârtos căci, dupăcum se ve vedea din istoricul societății.

care va urma să fie cetit, această filială s'a înființat la expresia dorită a Majestății Sale Regina Maria mama noastră mult iubită.

Mulțumind din inimă tuturor oamenilor de inimă, cari și la puținul ce putem arăta, ne-au dat concursul și sprijinul lor prețios, declar ședința adunării generale deschisă.

Fragment din istoricul

înființării „Societății naționale de cruce roșie a României“ filiala Arad.

Era în primăvara anului 1919. O primăvară frumoasă, după furtunile îngrozitoare, ce plătiseră peste scumpa noastră țară, acum răsărea soarele dreptății în toată splendoarea lui de lumină. Primăvara anului 1919, pentru noi Ardelenii și celelalte ținuturi desrobite, putem zice, că a fost o primăvară națională a poporului românesc.

Tresăream de emoție la toată știrea ce primeam cum înaintează glorioasa noastră armată.

Când s'a luat imperiul la Alba-Iulia de Reg. 5 vânători cu viteazul său comandant, colonel V. Găgiu, — plângeam de bucurie, iar când, după multe greutăți și intrigi armata noastră mândră înainta pe Valea Mureșului către noi, și în fine, când ajunsese la Arad știrea, că acum sunt aci aproape de tot de Arad — populația română, școlile, persoanele oficiale, doamnele și dsoarele din Arad, tot cu flori în mâni le ieși întru întâmpinare și apoi când îi văzurăm, — sub conducerea măreață a dlui colonel — acum general — Pirici, — eram cu toți în extas. Dumnezeuule, ce momente frumoase și mari! Nu era Român, care să nu plângă, plânsul

bucuriei sfinte, plânsul care izvorește din pietatea sufletului, mulțumind lui Dumnezeu, pentru că ne-a învrednicit să ajungem aceste ceasuri sublime.

Sub această impresie fermecătoare, primiram știrea, că Societatea ortodoxă națională a femeilor din București, va ține congresul la Rusalii.

La auzul acestei vești, în conțelegere cu mai multe Doamne de inimă din societatea românească, plecarăm la București. Nu încerc să descriu emoția ce-am avut revăzând Predealul fără graniță, nici nu voi aminti pe larg primirea caldă și ospitalitatea grandioasă, de care avurăm parte de către doamnele din Societatea ortodoxă, voi trece repede și peste festivitățile și ședințele solemne la care am azistat în decursul congresului, — ci mă voi opri la punctul, care stă în legătură cu înființarea Crucii roșii filiala Arad, și audiența la Majestatea Sa Regina Maria.

Nu voi uita niciodată sentimentele de admirație și adorațiune sfântă ce-mi prinse inima când mă văzui față în față, cu idolul neamului românesc, Majestatea Sa Regina, care venind spre noi ne întinde mâinile amândouă ca la niște prietene vechi, și conversația în limba dulce românească începu și dură 45 minute.

Dupăce trecurăm peste formele recerute la primire, Majestatea Sa se așeză în fața noastră pe un scaun și începu să ne vorbească ca o mamă dulce și iubitoare. Ne arată plăcerea ce a avut în prima călătorie prin Ardealul desrobii, de unde atunci s'a reîntors, și-a exprimat bucuria de primirea caldă ce i-s'a făcut și de ținuturile frumoase ce-a văzut și pe urmă zise privind la noi: „Știți, pe noi nu ne-au primit cum primești un Rege și o Regină — pe noi ne-au primit așa cum primesc copiii pe tata și pe mama lor!”

Ne descrise apoi primirea dela Abrud, zicând: „La Abrud nu mai puteam reține lacrimile — ele curgeau, când am văzut bărbații bătrâni — apropiindu-se plângând de Rege și sărutându-i haina, și femei cărunte înghenunchiau plângând”.

După acestea Majestatea Sa Regina s'a interesat de societățile și reuniunile de binefacere din Ardeal și pe urmă ne zise cu vocea aceea dragă, care are farmecul a subjugă pe toți către cine grăește — ne zise blând: Acum dacă mergeți acasă să înființați și voi „Crucea roșie” căci această societate este de mare importanță pentru oricare țară, și este o societate foarte umană!... Ne istorisi apoi scene din război, și pe urmă moartea scumpului Ingeraș, Principele Mircea cum l'a îngropat noaptea, căci obuzurile zburau în aer, ca paserile. Da, noaptea l'am îngropat zise, și pe urmă „l'am lăsat singur cu dușmanul” și ne-am refugiat. La aceste cuvinte lacrimile îi înceară graiul și noi asemenea lăirimam, când deodată Domnița Ileana mândră și ușoară ca o floare a intrat în sala de audiențe, a cuprins gâtul augustei sale mame și o sărută cu drag. Fețele tuturor se înveseliră — și toate persoanele din sală își îndreptară privirile spre gingașa și drăgălașa făptură, care veni la fiecare dintre noi și ne întinse mâna, pe care ne-o strânse cu căldură.

Când Majestatea Sa mi-a întins mâna mie mi-a zis: „Am să vin și la voi la Arad, o să venim amândoi cu Regele!”

La terminarea audienței am petrecut-o cu ochii până a dispărut, iar noi toate am adus în sufletele noastre dorul, de a ne pune la lucru oriunde ne va cere binele scumpei noastre Români. Eu în special, care dela începutul războiului până în anul 1916 la intrarea României în război, am lucrat la

Crucea roșie maghiară, și m'am silit să aduc alinare bietilor răniți și bolnavi, îndeosebi însă — soldaților români din armata austro-ungară, cari avură soarta tristă a lupta pentru un ideal strein. Eu deci, m'am nizuit din toate puterile mele ca să înființez Crucea Roșie Română în Arad.

Pe la sfârșitul verei 1919 am primit în acest senz și autorizația dela comitetul regional al Crucii roșii române din Brașov, prin adresa dnei președinte Maria Baiulescu, iar după terminarea înscrierilor de membri recrutați pentru a putea înființa o societate, am conchemat „Adunarea generală de constituire” pe ziua de 15 Noemvrie 1919, când cu ajutorul dnei Hortense baron Pop și a dlui general Badescu, societatea națională de „Cruce Roșie a României” filiala Arad a luat ființă.

Momentele mai însemnate ale acestei societăți, se pot vedea din rapoartele secretarului și a casierului — dupăcum se vede, mai mult progres moral, decât material, fiind împrejurările rămase în urma războiului grele, și afară de aceea oricare început fiind greu. Vom încerca să fie mai bine pe viitor. Voința este, să sperăm, că bunul Dumnezeu ne va ajuta.

Dare de seamă

despre activitatea „Societății naționale de cruce roșie a României filiala Arad”, dela înființarea ei până în 22 Mai 1922.

Din istoricul societății noastre se poate vedea cu câte greutate a luptat această societate dela înființarea ei până în prezent, când cu ajutorul lui Dumnezeu multe din neajunsuri s'au îndreptat. Cu toate aceste

— durere — încă și azi avem greutate de întâmpinat, îndeosebi față de nepăsarea și indiferența multora pentru o instituțiune atât de nobilă și folositoare.

Cu părere de rău trebuie să constat, că unele persoane din notabilitățile noastre când li-s'a cerut sprijinul pentru Crucea roșie au zis: Azi numai avem nevoie de Crucea roșie, căci s'a terminat războiul!— Așa este! Războiul a trecut și dorim ca Dzeu să apere scumpa noastră Patrie, ca să nu mai aibă nici odată de suferit atât de grele încercări ce le-am îndurat în decursul războiului trecut.

Crucea roșie nu se înființează în decursul războaelor, ci lucrează totdeauna și în timp de pace pentru adunarea de fonduri așa zicând: adunate în zile bune pentru eventuale zile rele, fie de război, fie epidemii, unde Crucea roșie își are rolul ei important.

Crucea roșie este, și trebuie să fie sentinela sanitară pentru generația viitoare ca să fie sănătoasă cu trup și suflet, căci numai așa va putea lucra în folosul consolidării României întregite.

Crucea roșie are menirea să fie în tot locul unde este jale, năcaz și suferințe. Toți cei năcăjiți sunt copii Crucii Roșii. Deci afirmația sus amintită nu are loc pentru că în toate țările civilizate societatea Crucea roșie este pusă în rândul celor mai de căpetenie instituțiuni filantropice.

Dela înființarea societății noastre adecă din 15 Nov. 1919 până la prima adunare generală care s'a ținut în 22 Mai 1920, avem onoare a prezenta următoarea dare de seamă, cetită în adunarea generală de secretarul societății

Regulamentul și statutele societății noastre prevăd dispozițiunile că încheerea șocotelilor și a anu-

lui de muncă se face în luna Aprilie. Noi din cauze neprevăzute nu ne-am putut ținea exact de acest termen parte pentru că dela înființarea societății noastre abia sunt 6 luni, apoi mai luând în considerare greutățile începutului cu cari am avut de luptat între împrejurările actuale societatea noastră nu poate arăta acel progres, care am dori și care ar merita această societate umană.

Dela înființarea și constituirea acestei societăți, până de prezent comitetul a ținut 7 ședințe.

Societatea noastră deja în prima ședință și-a fixat programul de muncă dupăcum urmează:

1. Venirea în ajutor a bolnavilor de prin spitalele militare și civile, azilurilor de binefacere și peste tot a tuturor celor lipsiți de ajutor în decursul epidemiei de gripă spaniolă.
2. Cercetarea școalelor și îngrijirea copilașilor debili, rău îmbrăcați și predispuși la tuberculoză.
3. Aranjarea de serbări literare.
4. Ținerea de conferințe religioase pentru popor.
5. Inființarea de biblioteci.
6. Inființarea unei băi calde pentru populația săracă.

Doamna președintă și doamnele din comitet au cercetat atât spitalele de garnizoană cât și celelalte spitale și aziluri aflătoare în Arad și peste tot locul s'au constatat o mulțime de neajunsuri dintre cari cea mai arzătoare e lipsa rufelor pentru bolnavi. Deci în ședința proximă a comitetului s'a luat dispoziții pentru ameliorarea neajunsurilor sus numite. Societatea noastră fiind încă săracă, ajutoarele ce s'au dat au fost colectate prin Dna președintă dela mai mulți binevoitori așa că deja la începutul lunii Decembrie s'au trimis spitalelor următoarele alimente ca: ouă, unt, ceai, rom, vin și lapte pentru cei greu bolnavi, iar la

Crăciun au primit toți bolnavii de prin spitale daruri, după cum urmează: s'au împărțit 380 cozonaci în greutate de peste 1 kgr. bucata, apoi prăjituri, tutun, ciorapi calzi, cărți de rugăciuni și de citit, creioane, hîrtie de epistole, carnete, săpun, vin țigarete, 50 kg. tutun și 130 bomboniere pentru spitalul de copii. Aceste daruri au fost împărțite pretutindeni de Dna președintă Maria dr. Botiș n. Ciobanu și de Dna vicepreședintă Hortense baron Pop Tot cu această ocaziune soldaților bolnavi de prin spitale și soldaților cari au fost în serviciu în noaptea de Crăciun, s'au mai împărțit lor de doamnele susnumite cozonaci, vin și tutun.

Cu privire la aranjarea festivităților raportăm următoarele:

1. Prima festivitate aranjată de societatea noastră a fost în 19 Decembrie 1919, când s'a ținut comemorarea poetului Alexandru Vlahuță. Această festivitate a fost „Imnul Regal” care a avut un succes moral remarcabil prin faptul, că cu acea ocaziune a intrat graiul românesc în Teatrul național maghiar pentru prima dată după desrobire. Primul punct al programului nostru a produs o însuflețire de nedescris.

2. A doua serbare a fost dată în săptămâna Crăciunului 1919 când s'a ținut în trei zile așa numitul: „Târgul de Crăciun al Crucii roșii”. În fiecare zi târgul s'a deschis cu reprezentațiuni artistice la care au binevoit a contribui cu sprijinul lor cei mai distinși artiști ai noștri. În luna Februarie 1920 societatea noastră a aranjat și un bal la care costumul național românesc a fost obligător. Balul acesta precum și celelalte serbări susamintite, au reușit peste așteptările noastre. Rezultatul material se va vedea în darea de seamă a dnei cassieră.

În decursul iernei dna președintă la cererea comitetului Invalizilor din Războiu a intervenit ca populația săracă, invalizii, văduvele și orfanii de război să capete lemne din pădurea orașului Arad cu un preț de tot minimă, iar parte gratuite. Pentru transportul acestor lemne tot Dna președintă a binevoit a câștiga cară și camioane dela Comenduirea pieții din Arad. Cu înființarea unei băi calde pentru populația săracă s'a ales o comisiune de 3 în frunte cu Dna președintă. Aceasta va avea să cerceteze și să întreprindă primii pași pentru realizarea acestui scop.

S'a înființat o filială de Crucea roșie în comuna Târnova, care este prima filială a societății noastre în provincie. Cu această ocaziune Dna președintă a călătorit în acea comună cooperând și muzica militară a regimentului 5 vânători. În ziua constituirii filialei Târnova, s'a ținut în comuna Târnova o serbare populară cu care ocaziune Dna președintă a vorbit poporului îndemnându-l la fapte bune, creștinești și să fie cu credință tare către viteazul nostru Rege Majestatea Sa Ferdinand I. și întreagă Casa domnitoare.

La reușita festivităților aranjate de societatea noastră precum și la adunarea darurilor câștigate, comitetul exprimă sincere mulțumiri următoarelor marimonioase persoane: Dnei și dlui colonel Vasilie Găgiu, Dnei și dlui căpitan Boieru, Dnei N. Alexandrescu, Dșoarelor: Viorica Evițian, Vățian, Morariu, Zaslo, Motorca și Papp. Dnilor: Lugojanu, conducătorul corului violinistului Sprânceană, Locot. Argintariu și baritonului Gh. Pătrescu. Totodată mulțumește dlui director al Teatrului orașului, care ne-a pus la dispoziție sala teatrului în mod gratuit. Mulțumim și tuturor neguțătorilor, cari au contribuit cu obiecte la aranjarea târgului de Crăciun.

După această adunare generală din motive neprevăzute și neașteptate de voința noastră, serbări publice nu s'au mai ținut decât două și anume: un bal costumat și comemorarea poetului Gheorghe Coșbuc, ținută în ziua de Sfântul Gheorghe anul 1921 tot în Teatrul orășenesc și tot cu aceeași însuflețire ca și comemorarea poetului Vlahuță. Câștigul moral și acum a fost mai mare ca cel material pentru că prețul билетelor de intrare a fost minimal ca să poată participa la această serbare culturală și cei cu mijloace materiale mai modeste. După această serbare s'a lucrat fără aranjare de festivități.

Renovarea spitalelor și procederea lor cu rufe.

În primăvara anului curent, s'au făcut reparațiile Spitalului de garnizoană, care fusese devastat de bandele bolșevice, și lăsate într-o stare de tot regretabilă. În acord cu dnul colonel dr. L. Cornea, medic-șef al spitalului, care a lucrat neobosit, comitetul hotărăște cererea de la Ministerul de războiu, a unui sprijin material. În acest scop Doamna președintă călătorește la București, unde prin intervenirea dlui ministru Antoniu Moșoni, dl ministru gen. Rășcanu, binevoeste a dispune ca filiala noastră să primească următoarele:

1. 700 metri pânză pentru rufe;
2. 60 kgr. văpsea albă de ulei;
3. Sârmă pentru introducerea luminei electrice;
4. 100 buc. becuri electrice;
5. 100 tacâmuri;
6. 100 păhare.

Din pânza primită s'au croit 270 cămeși lungi în formă de halat pentru soldații bolnavi din spital.

12 prosoape, 12 servete pentru laboratorul dentistic, 100 buc. cămeși s'au cusut de către comitetul nostru iar restul s'a predat Comandamentului spitalului, ca să fie cusute de către croitorii regimentelor.

Atelierul Dentistic.

După terminarea lucrărilor de renovatie, Prezidenta face propunerea de a înființa un atelier dentistic pentru armată și populația săracă. Propunerea a fost acceptată de către comitet, iar astfel Laboratorul s'a putut înființa și instala în două camere a spitalului garnizoanei. Din toamna anului 1920. Laboratorul a fost condus de dentistul Heinrich Neuländer. În acest laborator au primit tratament dentistic în mod gratuit toți soldații Garnizoanei Arad, cari au avut nevoie de aceasta. Asemenea populația săracă a orașului Arad a beneficiat favorul gratuit, plătind o sumă minimală de 1 leu pentru tratament, și costul materialului folosit (d. ex.: dinți, plombe, coroane de aur etc.) Afară de populația săracă s'au reparat dinții alor 800 elevi dela școlile din Arad fără deosebire de confesiune și naționalitate. Pentru anul viitor școlar beneficiul acesta se va acorda și mai departe elevilor. Venitul Laboratorului se va arăta în raportul doamnei cassieră.

Lemnele săracilor.

Tot pentru populația și elevii săraci s'a luat inițiativa să se împărțească și în rândul acesta lemne pentru populația săracă.

În decursul iernei grele peste care am trecut Doamna președintă, făcând apel către comercianții și magazinarii de lemne din Arad, și

Direcțiunii regionale silvice din Lipova, aceștia cu multă bunăvoință au răspuns la apel, așa că societatea noastră a putut împărți populației nevoiașe oca.350 m lemne de foc. Garnizoana Arad a binevoit și acum a dispune ca lemnele gratuite și cele pentru care s'a solvit un preț minimal să fie transportate la domiciliul nevoiașilor de către căruțele regimentelor din Garnizoană.

Hainele.

Tot în urma iernei grele și a scumpetei hainelor s'a intervenit la dna prezidentă a comitetului regional al Crușii roșii din Brașov, Maria Baiulescu, să se dăruiască și pentru săracii noștri din hainele vechi primite dela „Légiunea americană”. Dna președintă Maria Baiulescu a binevoit a ne pune la dispoziție 4 colete și două lăzi cu haine, rufe și ghetete, cari au fost distribuite populațiunei sărace și anume: elevilor săraci ai școlaei normale de băeți, elevilor școlaelor primare. Reuniunei femeilor române din loc, pentru școlarii săraci protejați de această Reuniune. Asemenea și Societății ocrotirilor orfanilor de război, s'au predat haine și rufe.

Asemenea invalizi, orfani și văduve de război au primit din aceste haine. Tabloul persoanelor cari au primit haine este înregistrat în registrul de activitate al societății.

Cuvântări religioase.

Ținem să amintim, că societatea noastră, a donat cărți potrivite pentru biblioteca penitenciarilor din loc, pe cari dna președintă i-a cercetat în mai multe rânduri, șile-a ținut cuvântări religioase cu care ocaziune corul compus din teologii dela Seminarul ort. românesc din Arad, au cântat cântece bisericesti, cari au stors lacrimi din ochii celor

osândiți. Dna președintă s'a interesat și pentru plasa-
sarea nobilor minori pe la familii bune.

Cruce roșie a finețimei.

În toamna anului trecut, primind apelul A. S. Domniței Ileana,

Veniți copii să ne jucăm un joc nou — cel mai frumos din jocuri! — De-a Crucea Roșie, Crucea Roșie a noastră a copiilor.

— Eu știu. —

Mai întâi să-mi scrieți, toți, din toate colțurile țării noastre. Să-mi spuneți cum vă cheamă și unde ședeți și ce faceți.

Apoi am să chem într'o zi pe cei din București. Și în celelalte orașe, alți copii vor face la fel și se vor pune în legătură cu noi cei din București și dacă se va putea astfel și la sate ar fi și mai bine!

Vom scrie și copiilor din alte țări, ca să învățăm și noi dela ei și ei dela noi!

Să fim mulți, mulți, cât mai mulți.

Pe fiecare an să dăm, cum vom putea, cerând dela părinții noștri (sau din bani economisiți de noi) câte un leu, câte doi, cei bogați mai mult și avem să strângem bani, apoi îi vom da Crucii Roșii, celei mari, că ea știe ce să facă cu acești bani și dacă ar mai fi vre-odată alt război, să ajutăm și noi pe soldații noștri și să le mângăiem copii, cum au făcut cei mari.

Și vom face și altele multe.

Am să vă spun când veți veni.

Nu e așa că e frumos jocul?

Acum numai să-mi scrieți ca să începem jocul cât de curând.

Vă îmbrățișez și vă sărut.

IILEANA, domnița României.

comitetul Societății noastre în colaborare cu revizoratul școlar din Arad, a organizat „Crucea roșie a tinerimei” — la care s’au înscris 15,000 de mici membri. Din suma adunată s’au dat 2000 „Reuniunii femeilor” ajutor pentru nutremânt și haine copiilor tuberculoși, iar restul este administrat de dl Iosif Moldovan, revizor școlar.

În legătură cu organizarea Crucii roșii a tinerimei, dna *Mary H. Moran* președinta Crucii roșii americană a fost la Arad în 28 Mai 1922. fiind primită la gară de Doamnele Comitetului nostru și de 6 fete în costum național. La 4 ore din aceeași zi comitetul societății noastre a ținut o ședință solemnă, prezidată de dna Hortense baron Papp, vicepreședinta societății noastre, cu ocaziune dna *Mary H. Moran* a binevoit să doneze 10.000 (zece mii) Lei în forma de 10 burse pentru elevele sărace, care urmează cursurile la Școala normală de fete din Arad, totodată a predat regulamentul și a spus scopul urmărit de Crucea roșie a tinerimei, care are ca țință apropierea copiilor din toată lumea, prin raporturi prietenești, pentru a le trezi dorința a-se înțelege și cunoaște unii pe alții, ca într’o zi, ajunși să fie bărbați și femei, cari vor avea să conducă cu responsabilitate obligațiunile vieții, să facă aceasta într’un spirit de prietenie și simpatie, către toate popoarele țării. Prin astfel de prietenii și simpatii să se ajutore reciproc. Cei cu dare de mână mai bună să ajutore pe cei mai săraci. Să cruce toți, să pună câte un ban, când e vorba să se ajute vre-un școlar sărac, fie cu haine, cu ghete, cărți etc.

Ținând toți împreună de micuți, când vor crește, se vor ști legați prin prietenie și simpatii de foți frații lor din lumea întreagă, și prin aceasta ei vor arăta drumul cum să se înlătore războaiele. și

cum să se stabilească o pace durabilă în lumea întreagă. Comitetul ia cu plăcere la cunoștință cele împărtășite de dna Mary H. Moran, iar pentru suma donată, exprimă sincere mulțumiri.

Invalizii și văduvele de război.

În comitetele invalizilor și a văduvelor de război, obvenind mai multe schimbări și până se vor reorganiza, mai mulți invalizi și văduve de război atât din oraș, cât și din alte comune din județ, au rămas la ajutorul Crucii Roșii ca să intervie în diferitele chestiuni și măcazuri de-ale lor. Dna președintă ascultând plângerea fiecăruia, a intervenit când d. e. invalizii și văduvele nu primiau ajutorul regulat sau nici decum; a plasat văduve și invalizi în lucru și slujbă; a căutat și esoperat localuri pentru ateliere și le-a câștigat lucru. Spațiul nu ne permite a-le înșira pe toate.

Invalidului Trăian Jovitin din Arad, dna președintă, i-a esoperat dela Direcțiunea regională a căilor ferate din București, dreptul pentru a deschide un restaurant la gara dela frontiera Curtici și l'a ajutat și la începerea întreprinderii. Lui George Iosif i-a esoperat ajutoare de trai, căci în urma împușcăturilor primite prin plămâni la lupta de lângă Tisa, a căpătat tuberculoză, zăcând aproape 2 ani, iar în 20 Mai când a murit, societatea noastră a suportat spesele de înmormântare și a intervenit a i-se face înmormântarea cuvenită unui erou. La aceea înmormântare a fost și Crucea Roșie reprezentată.

Din hainele vechi primite dela dna Maria Baiulescu, ca și la împărțirea bonurilor pentru lemne, în deosebi, s'a ținut în vedere sărăcia invalizilor, cari și-au ruinat sănătatea, făcându-și datoria.

Prinsonerii de război.

Deși războiul s'a gătat și stările normale încep a-și lua calea dorită de noi toți, prizonierii noștri de război tot nu se mai reîntorc acasă. Această împrejurare ni-o arată numărul mare de indivizi, cari vin la societatea noastră să ne ceară intervenirea, dupăcum se vede din corespondențele purtate în acest senz.

S'a făcut din partea societății noastre pașii necesari, și direct la societățile de Cruce roșie din Genova, Roma, Rusia etc., precum și la Ministerul de război.

Tot în cadrul acestei societăți s'a format și fondul pentru renovarea și transformarea bisericii catolice militare în rit ortodox, cu numirea: *„Fondul pentru renovarea bisericii din Cetate”*.

Cu conducerea adunării de fonduri și planul lucrărilor a fost din partea autorităților militare autorizată dna Maria dr. Botiș n. Cioban, în calitate de prezidentă a societății Crucea Roșie, să ajute și să colaboreze la aducerea îndeplinire acestui scop măreț, ca bravii și vitejii noștri soldați să aibă o biserică demnă de eroismul lor.

Planul iconostașului dimpreună cu tabloul cheltuelilor l'a făcut dnul Iulian Toader profesor, talentatul nostru pictor, care a lucrat și la pictura Catedralei din Sibiu, sub conducerea vestitului artist-pictor Schmigelschi.

În colaborare cu dnul Toader la aceste a lucrat și dnul Florian Mureșan prof.-pictor.

Planul iconostașului se poate vedea oricând la biroul Crucii roșii. Acest plan a fost aprobat de Ministerul de război sub nrul 2740/1921, iar pentru aprobarea veneratului consistor, se va înainta îndată ce fondul amintit va fi așa de mare, ca lucrările să poată fi începute.

Având binecuvântarea arhierescă a P. S. Sale dui episcop Ioan I. Papp, dna președintă a luat inițiativa la adunarea de fonduri și a aranjat în „Palatul Cultural” un concert care s'a ținut în 30 Ianuarie 1921. Rezultatul material se află înregistrat în registrele de contabilitate.

Pentru sporirea fondului bisericii din Cetate, la cererea Dnei președintă, a primit și dela Ministerul de culte 5000 lei, iar Ministerul de război prin actul 2740/1921 a votat 30000 lei.

După votarea bugetului, sperăm, că Ministerele susnumite, având în vedere disciplina și însuflețirea care trebuie să domineze în armată, ne va pune la dispoziție și restul sumei nesar, printrucă nu e bine ca armata să fie lăsată atâta timp fără biserică și fără proți militari salarizați conform demnității lor.

În speranța, că, publicul nostru românesc ne va înțelege, și nepăsarea și indiferența care s'a observat până acum față de Crucea roșie — va dispărea, pentruca toți împreună să lucrăm pentru creșterea și educațiunea sanitară și națională a ținerimei, ca astfel să contribuim toți la întărirea și prosperarea scumpei noastre Români întregite. Și cu aceasta rog Onorata adunare generală a revizui gestiunea anului și a da comitetului absolutoriu.

Fragment din procesul-verbal dresat în adunarea generală, ținută în 20 Iunie 1922.

STAREA CASSEI.

Dupăce se citește darea de seamă a cassarului adhoc, se alege o comisiune de trei membri prezenți spre a revizui socoțile și până atunci ședința se suspendă pe 10 minute.

Din bilanțurile prezentate și expuse spre vederea tuturor, comisiunea constată, că averea „Societății național de Cruce Roșie a României filiala Arad” de prezent este următoarea:

Bani depuși la banca „Victoria” Arad lei	9076.20
„Crucea Roșie a Tinerimei” lei	14000.—
Fondul pentru renovarea Bis. din Cetate	7150.50
Atelierul dentistic în valoare de	10000.—
	<hr/>
Total Lei	40226.70

● Membri comisiunei de trei. dnii: Colonel D. Bardoși, profesor G. Ionescu și Sabin Stefea, aflând socotelile în ordine, dă comitetului absolutoriul cuvenit.

Reorganizarea comitetului.

Se purcede la punctul 4 al adunării generale și anume la reorganizarea comitetului după cum urmează:

- Dna Maria Dr. Botiș n. Cioban președintă.
- Dna Iustina Șerban, vice-președintă.
- Dna Hortense baron Pop vice-președintă.
- Dnul N. Nasta dir. de bancă, vice-președinte.
- Dnul prof. G. Ionescu, vice-președinte.
- Dna G. Teodorescu, cassieră.
- Dna Lucia Bahescu, secretară.
- Dnul I. Dăbiciu, secretar.
- Dna Aurelia Păcățean,
- Dna Augusta Colakov-Rubenescu.
- Dna Valeria Dr. Robu.
- Dna Constanța Lazar,
- Dna Veturia Dr. Moldovan,
- Dna Florica Popovici,
- Dna Livia Mladin,

Dna. Marioara Ștefea,

Dna S. Morariu,

Dna Ana Cornea,

Dna Medi Lazar.

Dnul Dr. Teodor Botiș - directorul Institutului
Teologic și Școala normală.

Dnul Dimitrie Olar, revizor școlar,

Dnul Dr. Cucu.

Dnul Maior Babescu.

Dnul Victor Felea,

Dnul Gheorghe Petrescu.

Comitetul „Crucei Roșii a Tinerimei“.

Dna Maria dr. Botiș n. Cioban prezidentă,

Dnul Iosif Moldovan revizor șc. vice-președinte.

Dna Colonel Bardoși, Cluj County Central University Library Cluj

Dna Letiția Stamatiad.

Dna Colonel Consuela Logier.

Dra Tulia Bogdan,

Dra Dora Lepa.

Dnul Ascaniu Crișan dir. Liceului Moșe Ni-
coară,

Dnul Colonel Bardoși,

Dnul Ioan Tatu.